

Pojavi, za katere bi se bilo treba pozanimati

Število socialnih zavarovancev in članov njihovih družin, ki so deležni klimatskega in zdraviliškega zdravljenja, je vsako leto večje. Zavodi za socialno zavarovanje dajejo v te namene iz svojih proračunov znatna finančna sredstva. Ta usmeritev k zaščiti onemoglih in obolelih delavcev in uslužbencev je pravilna, ker pozitivno vpliva na delovno sposobnost zaposlenih ljudi.

Po Zavodu za socialno zavarovanje v Leskovcu je bilo lani deležnih klimatskega zdravljenja 368 socialno zavarovanih. Letos je bilo samo do konca maja odobreno zdraviliško in klimatsko zdravljenje 656 oseb. Zavod pošlje vsakih 20 dni po trideset zavarovancev, da preživijo na njegove stroške letni dopust na morju v počitniškem domu okrajnega sindikalnega sveta v Medveji. Zavod plača penzion dnajprej v znesku 350 din na dan, kar bo v tej sezoni s potnimi stroški znašalo skupaj približno milijon in pol dinarjev.

Veliko število zavarovancev, za katere je zavod vplačal penzion v počitniškem domu, ne izkoristi svoje pravice do konca. Večina odhaja iz počitniškega doma mnogo prej ali pa bone, ki so jih dobili za hranjenje, odstopajo znanec in prijateljem. Posamezni zavarovanci počenjajo tudi druge zlorabe: pripeljejo s seboj svoje zakonske tovarise in skupaj uporabljajo plačani penzion, v počitniškem domu pa ostanejo le deset dni. Nekateri spet prodajo bone. Podobno je tudi pri delavcih in uslužbencih, ki jih pošlje podjetje na dopust na svoje stroške. Dostojni nihče ni kontroliral, ali zavarovanci uživajo do konca odobreni počitek, niti ni analiziral vzrokov, zakaj odhajajo iz počitniškega doma mnogo prej.

Na drugi strani se ne upošteva dovolj pri izbiri ljudi, ki morajo biti deležni kolpališkega in klimatskega zdravljenja. Število uslužbencev je odstotno mnogo večje kakor število zaposlenih delavcev. Letos je bilo deležnih iz Leskovca zdraviliškega in klimatskega zdravljenja 178 delavcev, 108 uslužbencev, 43 družinskih članov in 55 upokojencev. Ne bo odveč pripomniti, da je od skupnega števila uslužbencev Zavoda za socialno zavarovanje dobilo zdraviliško in klimatsko zdravljenje 19 odstotkov uslužbencev, iz Doma ljudskega zdravja 20 odstotkov, a iz tekstilnega podjetja »Letek« 7,45 odstotka in podjetja »Rade Metalac« le 1,7 odstotka.

O tem, kako posamezni brezvestni zavarovanci zlorabljajo svoje pravice, naj pove naslednji primer: dvajsetdneoni počitek na morju v breme socialnega zavarovanja je letos razen drugih uživala tudi žena upravnika Doma za ljudsko zdravje z otrokom in njen stric iz Beograda, uslužbenec, s sinom, ki je bil zaradi zagotovitve mesta od zavoda prijavljen »Putniku« v Leskovcu kot uslužbenec profi-tuberkuloznega dispanzerja v Leskovcu.

Upravni odbor Zavoda za socialno zavarovanje, bi moral zahtevati od oseb, ki rešujejo ta vprašanja, več odgovornosti in bolj nadzirati porabo finančnih sredstev zavoda, ki so določena o te namene. Za te pojave pa bi se morali vsakakor pozanimati tudi drugi činitelji. Po svojem pomenu to zasluži. Predvsem se morajo pri tem angažirati sami zavarovanci, ker je v njihovem interesu, da se sredstva za socialno zavarovanje čim bolj pravilno razporedijo in da se porabijo za tiste namene, za katere so določena. M. D.

Imovinsko pravna služba v občinah okraja Sremska Mitrovica

Vsakanja praksa kaže, da ni brez popolne in redne evidence o zemljiškem skladu splošne ljudske imovine tudi dobrega gospodarjenja s to imovino. Od tega, kako je ljudskim odborom uspelo urediti to evidenco, je odvisno, ali bo skupnosti zagotovljena ustrezna imovinska korist, ali pa bo trpela škoda.

Lahko rečemo, da skoraj ni ljudskega odbora, ki mu ta problematika ne bi postajala zapletenih in velikih nalog. Eden izmed osnovnih vzrokov neurejenega stanja na tem področju je v tem, da posamezni ljudski odbori ne posvečajo dovolj pozornosti reguliranju imovinsko pravnih odnosov.

V tem članku bomo opisali nekaj izkušenj o tem, kako se je doslej delalo na tem vprašanju v sremskomitroviškem okraju. Problematika je take narave, da zasluži, da se ob njej pomudimo tudi v prihodnjih številkah lista in objavimo izkušnje tudi drugih občin in okrajev.

Veliko število agrarnih interesentov brez odlokov o dodeljeni zemlji, ponekod uničen arhiv, imovinski odnosi, ki so nastali po razidu posameznih kmečkih obdelovalni hzadrag, nasilne prilastiitve, neregistrirane zamenjave in kupoprodaje zemljišč, arondacije in podobno kažejo vso zapletenost in obsežnost poslov, ki jih opravlja imovinsko pravna služba pri razčiščevanju odnosov in urejevanju evidence o splošni ljudski imovini.

Službo imovinskih odnosov opravlja že od lanskega leta odsek za imovinsko pravne zadeve pri sekretariatu za finance okrajnega ljudskega odbora. Odsek ima referenta za splošno ljudsko imovino, referenta za komasacije in šefa odseka. Okrajna služba si je v sodelovanju s katastrskimi upravami in zemljiškoknjižnimi uradi postavila kot svojo prvo nalogo, da uredi evidenco splošno ljudske imovine po dejanskem posestnem stanju, to je, da ugotovi in izloči parcele splošno ljudske imovine na samem terenu.

Seminarji za kadre

V začetku letošnjega leta so se skoraj v vseh občinah lotili organiziranja imovinsko pravne službe kot posebnega referata v sestavi oddelka za finance občinskega ljudskega odbora. V nekaterih občinah, kjer ta služba ni bila organizirana, opravlja posle v zvezi z reguliranjem imovinsko pravnih odnosov sekretar občinskega ljudskega odbora.

Največ uslužbencev teh služb se strokovno usposablja na občasnih seminarjih, ki jih organizira okrajna služba. Eden izmed takih seminarjev je bil posvečen načinu vodenja katastra, a drugi obdelavi pravne problematike, ki se nanaša na evidenco o splošno ljudski imovini. Razen tega so imeli slušatelji seminarja možnost, da se seznanijo tudi z reševanjem konkretnih imovinsko pravnih problemov po njihovi formalni in materialni plati.

Ko je bila v občinah organizirana ta služba in ko so se njeni kadri do neke mere strokovno usposobili, se je odsek za imovinsko pravne odnose okraja lahko lotil postopnega prenašanja urejenih registrov evidence o splošno ljudski imovini po dejanskem stanju na občinske službe. Sedaj opravljajo občinske službe nadaljnjo evidenco vseh sprememb, nadzorstvo, analizo pravnega izkoriščanja in zaščito splošno ljudske imovine, pri čemer nudijo vsestransko pomoč okrajni službi, katere funkcija se predhodno omejuje na kontro-

lo in dajanje potrebnih navodil organom občinske službe.

Večinoma po zaslugi okrajne službe je bil evidentiran po dejanskem stanju in postavljen pod nadzorstvo skoraj ves zemljiški sklad splošno ljudske imovine na okrajnem področju. Če ne štejemo Stare Pazove, je v tem skladu 163.585 oralov zemlje, od tega je orne zemlje 45.122 oralov, gozdov 71.669 oralov in pašnikov 21.717 oralov.

Po uspešno sestavljeni evidenci dejanskega posestnega stanja so imovinsko pravne službe prešle na evidentiranje pravnega stanja, to je na ugotavljanje osnov za pridobitev nepremičnin, zbiranje dokumentacije in vpisovanje v zemljiške knjige. Ta druga faza bo končana v dveh prihodnjih letih, kar bo glede na velik obseg dela pomemben uspeh za dokončno ureditev stanja splošno ljudske imovine.

Razen imovinsko pravne službe okraja in občine so evidentirali in skrbeli za ureditev splošno ljudske imovine vsak po svoje katastrske uprave, zemljiško knjižni uradi, sodišča in javna pravobranilstva. Čeprav so ti organi sodelovali, posebno okrajna služba in katastrska uprava, so vendarle nekateri izmed teh organov delali brez zadostne koordinacije, ki je potrebna za ureditev tega obsežnega posla.

Uporabljanje zemljiškega sklada

Zemljišče splošno ljudske imovine dajejo v izkoriščanje predvsem tistim gospodarskim organizacijam v kmetijstvu, ki so sposobne, da ga solidno in rentabilno obdelajo. Najzanimivejša pa je oblika kooperacije med kmetijskimi zadrugami in individualnimi kmetovalci v obdelovanju parcel splošno ljudske imovine. Del zemlje splošno ljudske imovine dodeljujejo namreč tudi kmetijskim zadrugam, ki plačajo zemljarino, a te jo spet na temelju kooperacije odstopijo v nadaljnjo obdelavo pretežno revnejšim kmetom. Pridelke delijo po vloženi sredstvih in delu ene in druge strani. Ta način obdelave zemljišča se je izkazal za mnogo bolj primernega tako za kmetovalce kakor za skupnost, kakor pa je dajanje te zemlje v zakup individualnim kmetijskim proizvajalcem. Računajo, da bo s tako kooperacijo obdelano približno 2.000 oralov te zemlje. S. P.